

Sygn. akt I Cz 45/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Jacek Saramaga (spr.)

SO Krzysztof Kamiński

Protokolant: st. sekretarz sądowy Iwona Wirkijowska

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2016 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela **J. S.**

przy udziale dłużnika **M. Z.**

o świadczenie pieniężne

na skutek zażalenia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. na postanowienie Sądu Rejonowego w Przeworsku z dnia 24 listopada 2015 r., sygn. akt I Co 557/15

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie

SSO Jacek Saramaga SSO Grażyna Mrozowicz SSO Krzysztof Kamiński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Przeworsku postanowieniem z dnia 24 listopada 2015 r., sygn. akt I Co 557/15 w sprawie z egzekucyjnej z wniosku wierzyciela J. S. przeciwko dłużnikowi M. Z. prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. postanowił na podstawie art. 759 § 2 k.p.c. zmienić:

- a) punkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. z dnia 24 sierpnia 2015 r. (Km 716/15) w ten sposób że wyliczyć wysokość opłaty egzekucyjnej na kwotę 750 zł
- b) punkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. z dnia 1 września 2015 r. (Km 716/15) w ten sposób że wyliczyć wysokość opłaty egzekucyjnej na kwotę 750 zł.

Ponadto w punkcie II powyższego postanowienia Sąd obniżył opłaty stosunkowe ustalone postanowieniami Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. (Km 716/15) z dnia 24 sierpnia 2015 r. i z dnia 1 września 2015 r. łącznie na sumę 4.500 zł (zmienione w punkcie I przedmiotowego postanowienia na łączną kwotę 1.500 zł) do kwoty 700 zł, natomiast w pozostałym zakresie wniosek o obniżenie opłaty stosunkowej oddalił.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd pierwszej instancji wskazał, że pełnomocnik dłużnika M. Z. w ostatecznie sprecyzowanych wnioskach z dnia 2 września 2015 i z dnia 10 września 2015 r. domagał się prawidłowego naliczenia

wysokości opłaty egzekucyjnej wskazanej w punkcie 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. z dnia 24 sierpnia 2015 r. (Km 716/15) jak również opłaty egzekucyjnej wskazanej w punkcie 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. z dnia 1 września 2015 r. (Km 716/15). Pełnomocnik dłużnika M. Z. wniósł również o obniżenie prawidłowo obliczonej opłaty do kwoty 200 zł w przypadku pierwszego jak i drugiego postanowienia komornika.

W uzasadnieniu wniosków pełnomocnik dłużnika wskazał, że w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela w związku z dobrowolnym spełnieniem świadczenia przez dłużnika - przy obliczeniu opłaty stosunkowej zastosowanie winien znaleźć art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, a nie jak wskazuje komornik art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy. Ponadto w ocenie wnioskodawcy nakład pracy komornika był niewielki a podejmowane przez komornika czynności w sprawie egzekucyjnej Km 716/15 były znikome z uwagi na dobrowolne spełnienie świadczenia przez dłużnika. Pełnomocnik dłużnika wskazał, że na uwagę zasługuje również sytuacja majątkowa dłużnika, który przebywa w zakładzie karnym i nie uzyskuje żadnych dochodów.

W odpowiedzi na wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. wniósł o jego oddalenie.

Kolejno Sąd pierwszej instancji naprowadził, iż postępowanie egzekucyjne Km 716/15 z wniosku wierzyciela J. S. przeciwko dłużnikowi M. Z. zostało wszczęte w dniu 1 lipca 2015 r. celem wyegzekwowania należności głównej w wysokości 30.000 zł, kosztów zastępstwa adwokackiego oraz kosztów klauzuli wykonalności.

W dniu 7 stycznia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. dokonał zajęć wierzytelności dłużnika z tytułu zwrotu podatku w podatkach należnych dłużnikowi od Urzędu Skarbowego w P.. Komornik zawiadomił dłużnika o wszczęciu egzekucji doręczając mu odpis czynności zajęcia jak również postanowienie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego. W dniu 6 lipca 2015 r. komornik dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego dłużnika.

Dnia 24 sierpnia 2015 r. do komornika wpłynął wniosek wierzyciela o częściowe umorzenie egzekucji w związku z dokonaną na konto wierzyciela w dniu 21 sierpnia 2015 r. wpłatą w wysokości 15.000 zł.

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. umorzył przedmiotowe postępowanie egzekucyjne w zakresie kwoty 15.000 zł i w punkcie 2 wskazanego postanowienia obciążył dłużnika opłatą egzekucyjną w wysokości 2.250 zł wskazując jako podstawę jej naliczenia art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

W dniu 1 września 2015 r. do komornika wpłynął kolejny wniosek wierzyciela o częściowe umorzenie egzekucji w związku z dokonaną na konto wierzyciela w dniu września 2015 r. następną wpłatą w wysokości 15.000 zł.

Postanowieniem z dnia 1 września 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. umorzył postępowanie egzekucyjne w zakresie kwoty 15.000 zł i w punkcie 2 wskazanego postanowienia obciążył dłużnika opłatą egzekucyjną w wysokości 2.250 zł wskazując jako podstawę jej naliczenia art. art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

W związku z kolejnym wnioskiem wierzyciela Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. wydał w dniu 16 września 2015 r. postanowienie o zakończeniu postępowania w oparciu o art. 825 pkt 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył, iż słuszne jest stanowisko dłużnika, że w przypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela w związku z dobrowolnym spełnieniem świadczenia przez dłużnika - przy obliczeniu opłaty stosunkowej zastosowanie winien znaleźć art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. tj. 2015 r. poz. 790 ze zm.), a nie jak podaje w swoich postanowieniach z dnia 24 sierpnia 2015 r. oraz z dnia 1 września 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. - art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Kolejno Sąd Rejonowy wskazał, iż podzielił stanowisko Sądu Najwyższego, przedstawione w uchwale z dnia 29 października 2009 r. (sygn. akt III CZP 82/09), stosownie do którego „w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust. 2 zd. pierwsze ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, w brzmieniu nadanym ustawą z 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769).”

Reasumując Sąd pierwszej instancji wskazał, iż komornik powinien zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r o komornikach sądowych i egzekucji ustalić od spełnionego świadczenia opłatę w wysokości 5% a nie 15%, a zatem ustalona przez komornika opłata winna być 3 - krotnie niższa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy wskazał, iż orzekł jak w punkcie I postanowienia.

Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że zasługuje również na uwzględnienie wniosek dłużnika o obniżenie opłat stosunkowych, niemniej jednak nie w takim zakresie jak domaga się tego dłużnik.

W sprawie z wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2010 r., nr 40, poz. 228).

W świetle art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W wymienionych sprawach komornik ściągą opłatę od dłużnika proporcjonalnie do wysokości wyegzekwowanego świadczenia. Z kolei w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego (art. 49 ust. 2) na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 k.p.c. komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Stosownie do treści przepisu art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściągą się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Na koszty egzekucyjne składają się opłaty i wydatki poniesione przez komornika oraz należności pełnomocnika.

W przedmiotowej sprawie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. postanowieniami z dnia 24 sierpnia 2015 r. oraz z dnia 1 września 2015 r. umorzył postępowanie egzekucyjne w zakresie kwot 15.000 zł i w punkcie 2 wskazanych postanowień obciążył dłużnika opłatą egzekucyjną odpowiednio w wysokości po 2.250 zł wskazując jako podstawę jej naliczenia art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Przedmiotowe postanowienia zostały zmienione w punkcie I niniejszego rozstrzygnięcia, a opłaty egzekucyjnej zostały prawidłowo wyliczone na kwotę 750 zł zarówno w przypadku postanowienia komornika z dnia 24 sierpnia 2015 r. jak i z dnia 1 września 2015r.

Wysokość opłat stosunkowych została w ustawowym terminie zakwestionowana przez dłużnika stosownie bowiem do ust. 7-10 przepisu art.49 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie wysokości opłat, o których mowa w ust. 1 i ust 2.

Sąd Rejonowy zauważył, iż przepis art. 49 ust. 7-10 zawiera rozwiązanie o charakterze wyjątkowym i nadzwyczajnym, dotyczy on bowiem korygowania opłaty, która powinna być ustalona z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 49 ust. 1 lub 2 cytowanej ustawy. Obniżenie opłaty uzależnione zostało od wystąpienia szczególnych okoliczności w postaci zaistnienia dwóch przesłanek sformułowanych alternatywnie, tzn. nakładu pracy komornika lub sytuacji majątkowej wnioskodawcy oraz wysokości jego dochodów.

Zgodnie z poglądem reprezentowanym wielokrotnie w doktrynie i orzecznictwie ustawa o komornikach i egzekucji jako kryterium przyznania komornikowi wynagrodzenia, wymaga realnego, a nie czysto formalnie rozumianego nakładu kosztów, czasu i wysiłku ze strony komornika (uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 maja 2005 r.,- P 6/04 (...) Zb.Urz. 2005, nr 5, poz. 50) i w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2000 r., III CZP 23/00, OSP 3/2002, poz. 36).

To właśnie wysiłek intelektualny i materialny nakład pracy, a nie abstrakcyjnie pojmowane działanie organu egzekucyjnego w ramach organizacyjnych wymaganych przez ustawę decyduje o wystąpieniu przesłanki zmniejszenia opłaty określonej w ust. 1 i ust. 2 art. 49 ustawy. Nie kwestionując oczywistej okoliczności, że aby dokonać zajęcia wierzytelności, komornik musi prowadzić kancelarię, nie można utożsamiać kosztów jej prowadzenia z nakładem pracy przy dokonywaniu czynności egzekucyjnej.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotowy wniosek pojęcie „nakładu pracy komornika”, oznacza stricte wysiłek komornika oraz jego starania. Do takiego wniosku prowadzą, bowiem zabiegi interpretacyjne oparte także na wykładni systemowej i funkcjonalnej.

Celem przepisu była bowiem korekta opłat egzekucyjnych, których wysokość ustalona została w ustawie w przypadkach, gdy nakład pracy komornika czy też łącznie brana pod uwagę szczególna sytuacja majątkowa wnioskodawcy i wysokość jego dochodów, przemawiają za zmniejszeniem obciążenia tymi kosztami prowadzenia egzekucji.

W obecnym stanie prawnym wysokość poszczególnych opłat, dotychczas uzależniona przede wszystkim od sposobu egzekucji może podlegać weryfikacji, w szczególnym trybie sądowym.

Wprawdzie przesłanka obniżenia opłat stosunkowych ze względu na okoliczności leżące po stronie dłużnika nie została wykazana to jednak odnosząc się do istoty i zakresu zmniejszenia opłat stosunkowych ze względu na okoliczność nakładu pracy komornika należy przychylić się do stanowiska dłużnika .

W ocenie Sądu pierwszej instancji nakład pracy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. uzasadnia obniżenie opłaty.

W przedmiotowej sprawie Komornik w trakcie 2,5-miesięcznego postępowania egzekucyjnego dokonał zajęć wierzytelności dłużnika z tytułu zwrotu podatku w podatkach należnych dłużnikowi od Urzędu Skarbowego w P., zawiadomił dłużnika o wszczęciu egzekucji doręczając mu odpis jak również postanowienie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego a także w dniu 6 lipca 2015 r. dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego dłużnika. W związku z tym, że dłużnik spełnił świadczenie bezpośrednio do rąk wierzyciela, komornik nie wykonał żadnych innych czynności poza wydaniem postanowień o umorzeniu postępowania oraz jego zakończeniu.

Okoliczności te w ocenie Sądu świadczą o tym, że nakład pracy organu egzekucyjnego był niewielki, a podjęte przez niego czynności egzekucyjne nie były skomplikowane pod względem faktycznym czy prawnym.

Ustawodawca w art. 49 ust. 2 w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela przewidział wprawdzie jedną wysokość opłaty (nie wspominając jednak o nakładzie pracy) w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, lecz ta regulacja nie znajduje zastosowania jako stawka graniczna przy obniżeniu wysokości opłat już tylko z tego względu, że nie przewidziano takiego powiązania w ust 7-10 art. 49 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Wprowadzenie jednej niezależnej od sposobów egzekucji opłaty, nie stoi zatem na przeszkodzie obniżeniu opłaty dziesięciokrotnie lub nawet w większym zakresie.

W ocenie Sądu pierwszej instancji przedstawione wyżej okoliczności uzasadniają obniżenie opłaty egzekucyjnej (w łącznej wysokości 1.500 zł) o połowę tj. do kwoty 700 zł. Kwota ta jest adekwatna do nakładu pracy komornika. Natomiast żądanie dłużnika odnośnie ustalenie łącznych opłat stosunkowych na kwotę w sumie 400 zł nie jest uzasadnione, gdyż godziłoby w interesy komornika i istotę kosztów postępowania egzekucyjnego.

Powyższe postanowienie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. zaskarżył w całości zażaleniem i wniósł o jego uchylenie.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił naruszenie art. 49 ust 1, 49 ust 2, 49 ust 7 - 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r o komornikach sądowy i egzekucji poprzez ich błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, iż podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego był wniosek wierzyciela oraz tytuł wykonawczy. Postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte niezwłocznie po złożeniu przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji. Przebieg całego postępowania egzekucyjnego przedstawiono w uzasadnieniu z dnia 16 września 2015 r. w odpowiedzi na złożoną przez dłużnika skargę.

Zdaniem skarżącego Sąd Rejonowy w Przeworsku nie wziął pod uwagę charakteru czynności dokonywanych przez komornika jako sądowego organu egzekucyjnego. Wskazać należy, iż są to czynności mające charakter przymusu państwowego. Dłużnik spełniając świadczenie do rąk wierzyciela po wszczęciu postępowania egzekucyjnego wykonuje obowiązek nałożony na niego w tytule wykonawczym, ale ta „dobrowolność” winna być poddana szczególnej ocenie. Przymus egzekucyjny to nie samo dokonanie zajęcia określonego składnika majątkowego. Przymus egzekucyjny to także wpływ na świadomość dłużnika i na jego zachowanie w świetle okoliczności, w których się znalazł.

Kolejno skarżący podniósł, że Sąd pierwszej instancji wskazał, iż dłużnik nie osiąga dochodów ponieważ przebywa w Zakładzie Karnym a jednocześnie nie zadaje pytania w jaki sposób dłużnik w krótkim czasie reguluje należność 30.000 zł jak również korzysta z profesjonalnej obsługi prawnej. To wszystko czyni komornika sądowego jako element wymiaru sprawiedliwości niższego rzędu. Sąd to dłużnikowi potwierdza a budowanie takich postaw w społeczeństwie prowadzi niewłaściwego odbioru egzekucji sądowej oraz braku poszanowania orzeczeń wydawanych w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

W zakresie obniżenia kosztów postępowania egzekucyjnego w oparciu o art. 49 ust 7 - 10 ustawy o komornikach sądowych skarżący wskazał, iż Sąd Rejonowy w Przeworsku po uprzednim ustaleniu opłaty w wysokości 5% dokonał dodatkowego jej obniżenia do kwoty 700 zł. Wskazano, iż opłata wynikająca z art. 49 ust 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w wysokości 5% jest opłatą minimalną, którą ustawodawca wprowadził dodając przepis o tej opłacie do już obowiązujących przepisów w zakresie opłat egzekucyjnych.

Kontynuując Komornik sądowy podniósł, iż przepis art. 49 ust. 7 ustawy nie określa kryteriów jakie mogą decydować o obniżeniu opłaty egzekucyjnej. Nie budzi wątpliwości, że to uprawnienie sądu ma charakter wyjątkowy i powinno być stosowane z dużym umiarem ostrożnością, jedynie dla dłużników w wyjątkowych sytuacjach (P. B., Miarkowanie wysokości opłaty egzekucyjnej. Monitor Prawniczy 2/2013 str. 109).

Skarżący przywołał także stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, iż reguła zgodnie z którą opłata należy się za efektywną egzekucję, nie powinna być rozumiana jako pozbawienie komornika prawa do opłaty egzekucyjnej

w każdym wypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego i niezależnie od czasochłonności i pracochłonności czynności podjętych przez komornika przed umorzeniem tego postępowania (wyrok I K z dnia 26 czerwca 2012 r., P 13/11, OTK-A 2012/6/67).

Dodatkowo skarżący podniósł, iż nakład pracy komornika nie polega jedynie na sporządzeniu pisma, włożeniu do koperty, naklejeniu znaczka i wysłaniu do trzeciodłużnika. Aby dokonać zajęcia np. wierzytelności komornik musi korzystać z kancelarii, której działanie finansowane jest z opłat egzekucyjnych. Zgodnie z art. 3a komornik wykonuje czynności na własny rachunek. Zgodnie zaś z art. 34 ustawy koszty działalności egzekucyjnej komornika obejmują m.in. koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną. Komornik musi zatrudnić pracowników, wynajmując lokal na kancelarię, wyposażać ją w sprzęt i materiały biurowe. Nakład pracy komornika to nie sam wysiłek intelektualny, lecz jego działanie w ramach organizacyjnych wymaganych przez ustawę (vide; Z. Knypl, Z. Merchel, Nowy komentarz do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Wydanie III, Sopot 2010, str. 266-267). Reasumując, opłaty egzekucyjne służą pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej komornika, a nie kosztów danej egzekucji a nie jak twierdzi dłużnik „opłata stosunkowa pełni rolę wynagrodzenia za dokonane czynności”.

Wskazane okoliczności nie uzasadniają zdaniem skarżącego zmniejszenia opłaty egzekucyjnej. Ponadto w złożonej przez dłużnika skardze, poza lakonicznym powołaniem się na trudną sytuację materialną i fakt przebywania w Zakładzie Karnym, nie wykazano by ta przesłanka warunkująca zmniejszenie opłaty egzekucyjnej, istniała w rzeczywistości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie Komornika Sądowego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd pierwszej instancji zasadnie w pkt I zaskarżonego postanowienia zmienił punkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. z dnia 24 sierpnia 2015 r. (Km 716/15) w ten sposób że wyliczył wysokość opłaty egzekucyjnej na kwotę 750 zł oraz punkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaśle W. P. z dnia 1 września 2015 r. (Km 716/15) w ten sposób że wyliczył wysokość opłaty egzekucyjnej na kwotę 750 zł.

Zauważyć bowiem należy, iż w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust 2 zdanie pierwsze ustawy w dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (uchwała SN z dnia 29.10.2009 r., III CZP 82/09).

Z uwagi na fakt, iż Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy kierując się treścią powyższej uchwały, ustalił wysokość należnej komornikowi sądowemu w rozpoznawanej sprawie opłaty stosunkowej, zażalenie komornika sądowego w tym zakresie było bezzasadne.

Odnosząc się z kolei do zażalenia Komornika sądowego w przedmiocie obniżenia należnej mu opłaty stosunkowej zauważyć należy, iż przepis art. 49 ust. 10 u.k.s.e. stanowi, że po rozpoznaniu wniosku o obniżenie opłaty stosunkowej, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłaty.

Nie można uznać, że możliwość obniżenia wysokości opłaty egzekucyjnej pozostawiona została swobodnemu uznaniu sądu, który w zależności od okoliczności konkretnej sprawy może przyjąć dowolne okoliczności uzasadniające obniżenie wysokości opłaty.

Przepisy art. 10 ust. 7 - 10 u.k.s.e. są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów określających obowiązek zapłaty opłaty egzekucyjnej oraz wysokość tej opłaty i powinny być interpretowane ściśle. W związku z tym jedynymi kryteriami oceny zasadności wniosku o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej są nakład pracy komornika oraz

sytuacja majątkowa wnioskodawcy i wysokość jego dochodów. Każde z tych kryteriów może stanowić samodzielnie podstawę oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Jednak przepisu art. 49 ust. 10 u.k.s.e. nie można rozumieć w taki sposób, że w każdym wypadku o wysokości opłat egzekucyjnych decyduje nakład pracy komornika lub sytuacja majątkowa wnioskodawcy (zwłaszcza dłużnika) i wysokość jego dochodów. Wysokość opłat egzekucyjnych w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych regulują przepisy art. 49 ust. 1-2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, zaś przepisy art. 49 ust. 7-9 tej ustawy pozwalają jedynie na obniżenie wysokości opłat, nie zaś na ich samodzielne, indywidualne ustalenie w każdej sprawie egzekucyjnej.

Z samej treści art. 49 ust. 10 u.k.s.e. obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych może nastąpić jedynie wyjątkowo, w sytuacjach ściśle w przepisie określonych. Co więcej opłaty nie służą wyłącznie pokrywaniu kosztu egzekucji prowadzonej przez komornika w konkretnej sprawie, ale ich cel ekonomiczny jest znacznie szerszy. Z przepisów art. 35 k.p.c. w zw. z art. 34 u.k.s.e. wynika, że z uzyskanych opłat egzekucyjnych komornik pokrywa koszty działalności egzekucyjnej, które obejmują: koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną, koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego, obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy, inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39.

Już tylko pobieżna analiza treści przepisu art. 34 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wskazuje, że pojęcie kosztów działalności egzekucyjnej nie odnosi się do konkretnej sprawy egzekucyjnej, ale obejmuje ogół kosztów szeroko rozumianej działalności egzekucyjnej komornika. Te względy przemawiają przeciwko tezie, że wysokość opłaty egzekucyjnej powinna być każdorazowo i ściśle dostosowana do nakładu pracy komornika w konkretnej sprawie egzekucyjnej.

W przedmiotowym postępowaniu dłużnik M. Z. powoływał się na swoją trudną sytuację materialną oraz niewielki nakład pracy Komornika Sądowego związany z wszczęciem i przeprowadzeniem egzekucji. Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, iż dłużnik M. Z. obecnie przebywa w Zakładzie Karnym w U. i nie uzyskuje żadnych dochodów, ponadto również przed osadzeniem nie pracował zarobkowo i był ubezpieczony w KRUS jako domownik rolnika. Sytuacja materialna dłużnika uzasadniała zatem zdaniem Sądu Okręgowego obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Ponadto również analiza akt Km 716/15 prowadzi do wniosku, że nakład pracy Komornika Sądowego mógłby być samodzielną podstawą do obniżenia opłaty egzekucyjnej. Jak bowiem słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji Komornik Sądowy w trakcie 2,5-miesięcznego postępowania egzekucyjnego dokonał zajęć wierzytelności dłużnika z tytułu zwrotu podatku w podatkach należnych dłużnikowi od Urzędu Skarbowego w P., zawiadomił dłużnika o wszczęciu egzekucji doręczając mu odpis jak również postanowienie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego a także w dniu 6 lipca 2015 r. dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego dłużnika. W związku z tym, że dłużnik spełnił świadczenie bezpośrednio do rąk wierzyciela, komornik nie wykonał żadnych innych czynności poza wydaniem postanowień o umorzeniu postępowania oraz jego zakończeniu.

Z powyższego wynika, iż sprawa egzekucyjna prowadzona przeciwko dłużnikowi M. Z. nie wymagała od Komornika Sądowego podejmowania czynności związanych ze znacznym nakładem pracy, jak również nie była skomplikowana pod względem rozliczeniowym.

Powyższe okoliczności przemawiały zatem za obniżeniem wysokości opłaty egzekucyjnej z kwoty 1.500 zł do kwoty 700 zł ustalonej przez Sąd Rejonowy w II punkcie zaskarżonego postanowienia.

Mając na uwadze powyższe Sąd w oparciu w treści art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSO Jacek Saramaga SSO Grażyna Mrozowicz SSO Krzysztof Kamiński